

Bryssel 3.2.2020
COM(2020) 35 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**valtuutuksen antamisesta aloittaa neuvottelut uudesta kumppanuudesta Ison-Britannian
ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Euroopan komissio kehottaa tässä suosituksessa Euroopan unionin neuvostoa antamaan valtuutuksen aloittaa neuvottelut uudesta kumppanuudesta Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa, nimeämään komission unionin neuvottelijaksi ja antamaan neuvottelijalle neuvotteluohjeet sekä nimeämään erityiskomitean, jota on kuultava neuvottelujen aikana.

2. TAUSTA

Yhdistynyt kuningaskunta erosi Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä (Euratom) 1. helmikuuta 2020.

Eroa koskevat järjestelyt on esitetty sopimuksessa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan, jäljempänä 'Yhdistynyt kuningaskunta', eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus'¹.

Erosopimus tuli voimaan 1. helmikuuta 2020. Siinä määrätään siirtymäkaudesta, jonka aikana unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseisen sopimuksen mukaisesti. Siirtymäkausi päättyy 31. joulukuuta 2020, paitsi jos erosopimuksella perustettu sekakomitea antaa ennen 1. päivää heinäkuuta 2020 yhden päätöksen siirtymäkauden pidentämisestä enintään yhdellä tai kahdella vuodella.

Eurooppa-neuvosto toisti 23. maaliskuuta 2018 antamissaan suuntaviivoissa, että unioni haluaa luoda Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa mahdollisimman tiiviin kumppanuuden. Kyseisten suuntaviivojen mukaan kumppanuuden tulisi kattaa kauppa- ja talousyhteistyön lisäksi myös muita aloja, kuten terrorismin ja kansainvälisen rikollisuuden torjunta sekä turvallisuus-, puolustus- ja ulkopoliittikka. Eurooppa-neuvosto antoi mainitut suuntaviivat, jotta niiden avulla saavutettaisiin tulevien suhteiden puitteita koskeva kokonaisvaltainen yhteisymmärrys, jota oli tarkoitus käsitellä erosopimukseen liitettävässä ja siinä mainitussa poliittisessa julistuksessa.

Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan tulevia suhteita koskevat puitteet esitetään erosopimukseen liitetyssä poliittisessa julistuksessa², jäljempänä 'poliittinen julistus'. Poliittisella julistuksella vahvistetaan parametrit kauppa- ja talousyhteistyötä koskevalle kunnianhimoiselle, laajalle, syvälle ja joustavalle kumppanuudelle, jonka keskiössä on kattava ja tasapainoinen vapaakauppasopimus, sekä lainvalvonnan ja rikosoikeuden, ulkopoliitiikan, turvallisuuden ja puolustuksen ja niihin liittyvien alojen yhteistyölle.

Erosopimuksen 184 artiklassa määrätään seuraavaa: "Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta pyrkivät parhaansa mukaan ja vilpittömässä mielessä sekä toistensa oikeusjärjestyksiä täysin kunnioittaen käymään nopeasti tarvittavat neuvottelut sopimuksista, jotka koskevat osapuolten tulevaa suhdetta ja joita tarkoitetaan 17 päivänä lokakuuta 2019 päivätyssä poliittisessa julistuksessa, sekä toteuttamaan asianmukaiset menettelyt kyseisten sopimusten ratifioimiseksi ja tekemiseksi ja näin varmistamaan, että kyseisiä sopimuksia sovelletaan mahdollisuuksien mukaan siirtymäkauden päättymisestä alkaen."

¹ EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7.

² EUVL C 34, 31.1.2020, s. 1.

Eurooppa-neuvosto vahvisti 13. joulukuuta 2019 antamissaan päätelmissä, että unioni haluaa luoda Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa mahdollisimman läheisen tulevan kumppanuuden noudattaen poliittista julistusta ja aiemmin hyväksyttyjä Eurooppa-neuvoston suuntaviivoja sekä muita, erityisesti 25. marraskuuta 2018 annettuja lausumia ja julistuksia. Eurooppa-neuvosto toisti erityisesti, että tulevien suhteiden Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on perustettava oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainoon ja varmistettava tasapuoliset toimintaedellytykset. Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota toimittamaan neuvostolle ”ehdotuksen kattavaksi valtuutukseksi, joka koskee tulevaa suhdetta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa, heti tämän erottua”.

3. UUSI KUMPPANUUS

Tässä suosituksessa esitetty kunnianhimoinen ja kattava uusi kumppanuus perustuu Eurooppa-neuvoston päätelmiin ja suuntaviivoihin sekä poliittiseen julistukseen.

Kumppanuus on yksi kokonaisuus, joka muodostuu kolmesta osiosta:

- yleiset järjestelyt (mm. perusarvoja ja periaatteita sekä hallintotapaa koskevat määräykset),
- taloudelliset järjestelyt (mm. kauppaa ja tasapuolisia toimintaedellytyksiä koskevat määräykset) ja
- turvallisuusjärjestelyt (mm. lainvalvontaa ja rikosoikeudellista yhteistyötä sekä ulkopoliittikkaa, turvallisuutta ja puolustusta koskevat määräykset).

Suunnitellun kumppanuuden lähtökohtana on sen tunnustaminen, että vaurautta ja turvallisuutta vahvistavat sääntöihin perustuva kansainvälinen järjestys, yksilön oikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen puolustaminen, työntekijöiden ja kuluttajien oikeuksien ja ympäristön korkeatasoinen suojele, ilmastonmuutoksen torjunta ja vapaa ja oikeudenmukainen kauppa.

Tässä suosituksessa suunnitellun kumppanuuden soveltamisala on kattava, Eurooppa-neuvoston 13. joulukuuta 2019 antamien päätelmien mukaisesti. Se käsittää kaikki poliittisessa julistuksessa mainitut yhteisen edun mukaiset alat, joita ovat kauppa- ja talousyhteistyö, lainvalvonta ja rikosoikeudellinen yhteistyö, ulkopoliittikka, turvallisuus ja puolustus, osallistuminen unionin ohjelmiin sekä aihekohtainen yhteistyö. Komissio on valmis saavuttamaan tämän tavoitteen mahdollisimman pitkälle siirtymäkauden aikana ja jatkamaan neuvotteluja jäljelle jäävistä kysymyksistä siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

Suunnitellun kumppanuuden puitteissa kunnioitettaisiin unionin päätöksenteon ja sen oikeusjärjestyksen riippumattomuutta, sisämarkkinoiden ja tulliliiton eheyttä sekä neljän vapauden jakamattomuutta. Siinä olisi varmistettava unionin taloudellisten etujen suojaaminen ja otettava huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan asema Schengen-alueeseen kuulumattomana kolmantena maana, jolla ei voi olla samoja oikeuksia ja etuuksia kuin jäsenellä. Suunnitellun kumppanuuden tulisi perustua yleiseen hallintokehykseen, joka kattaa kaikki yhteistyöalat.

Suunnitellun kumppanuuden alueellisen soveltamisalan osalta muistutetaan, että 25. marraskuuta 2018 pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksen päätelmiin on liitetty muun muassa seuraava Eurooppa-neuvoston ja komission julistus: ”Kun Yhdistynyt kuningaskunta on jättänyt Euroopan unionin, Gibraltar ei enää kuulu unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä tehtävien sopimusten maantieteelliseen soveltamisalaan. Tämä ei kuitenkaan sulje pois mahdollisuutta, että unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä tehdään erillisiä Gibraltarista koskevia sopimuksia. Sanotun rajoittamatta unionin toimivaltaa ja kunnioittaen

täysimääräisesti sen jäsenvaltioiden alueellista koskemattomuutta, joka taataan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 2 kohdassa, kyseiset erilliset sopimukset edellyttävät Espanjan kuningaskunnan etukäteissuostumusta.”

4. NEUVOTTELUT

Komissio käy neuvottelut tämän päätöksen liitteessä esitettyjen neuvotteluohjeiden mukaisesti ja neuvoston nimittämää erityiskomiteaa kuullen.

Komissio käy neuvottelut sovittaen toimia jatkuvasti yhteen neuvoston ja sen valmisteluelinten kanssa sekä kuulee hyvissä ajoin neuvoston valmisteluelimiä, raportoi niille ja toimittaa ajallaan kaikki neuvotteluihin liittyvät tarvittavat tiedot ja asiakirjat.

Komissio tiedottaa neuvottelujen etenemisestä Euroopan parlamentille hyvissä ajoin ja täysimääräisesti.

Komissio käy neuvottelut yhteistyössä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan kanssa ja yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevien kysymysten osalta yhteisymmärryksessä tämän kanssa.

5. OIKEUSPERUSTA

Menettelyllisen oikeusperustan päätökselle, jossa annetaan valtuutus neuvottelujen aloittamiseen ja neuvottelijalle neuvotteluohjeet, muodostavat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 218 artiklan 3 ja 4 kohta. Kun otetaan huomioon suunnitellun kumppanuuden kattava soveltamisala ja sillä perustettava kunnianhimoinen ja pitkäaikainen suhde, asianmukainen aineellinen oikeusperusta päätökselle, jossa annetaan valtuutus neuvottelujen aloittamiseen ja neuvottelijalle neuvotteluohjeet, on tässä vaiheessa SEUT-sopimuksen 217 artikla. Lisäksi päätöksen oikeusperustan tulisi sisältää Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä 'Euratomin perustamissopimus', 101 artikla siltä osin kuin päätöksen liitteessä annetaan neuvotteluohjeita Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvista asioista. Sen vuoksi suositetun päätöksen oikeusperustan olisi oltava SEUT-sopimuksen 218 artiklan 3 ja 4 kohta ja Euratomin perustamissopimuksen 101 artikla. Uuden kumppanuuden allekirjoittamista ja tekemistä koskeva aineellinen oikeusperusta voidaan määrittää vasta neuvottelujen päättyessä.

NEUVOSTON PÄÄTÖS

valtuutuksen antamisesta aloittaa neuvottelut uudesta kumppanuudesta Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 217 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 3 ja 4 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 101 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, jäljempänä 'Yhdistynyt kuningaskunta', erosi Euroopan unionista 1 päivänä helmikuuta 2020.
- 2) Eroa koskevat järjestelyt on esitetty sopimuksessa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä³, jäljempänä 'erosopimus', joka on neuvoteltu ja tehty Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan mukaisesti.
- 3) Erosopimus tuli voimaan 1 päivänä helmikuuta 2020. Siinä määrätään siirtymäkaudesta, jonka aikana unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseisen sopimuksen mukaisesti. Siirtymäkausi päättyy 31 päivänä joulukuuta 2020, paitsi jos erosopimuksella perustettu sekakomitea antaa ennen 1 päivää heinäkuuta 2020 yhden päätöksen siirtymäkauden pidentämisestä enintään yhdellä tai kahdella vuodella.
- 4) Eurooppa-neuvosto toisti 23 päivänä maaliskuuta 2018 antamissaan suuntaviivoissa, että unioni haluaa luoda Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa mahdollisimman tiiviin tulevan kumppanuuden. Kyseisten suuntaviivojen mukaan kumppanuuden tulisi kattaa kauppa- ja talousyhteistyön lisäksi myös muita aloja, kuten terrorismin ja kansainvälisen rikollisuuden torjunta sekä turvallisuus-, puolustus- ja ulkopoliittikka. Eurooppa-neuvosto antoi mainitut suuntaviivat, jotta niiden avulla saavutettaisiin tulevien suhteiden puitteita koskeva kokonaisvaltainen yhteisymmärrys, jota oli tarkoitus käsitellä erosopimukseen liittyvässä ja siinä mainitussa poliittisessa julistuksessa.
- 5) Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan tulevia suhteita koskevat puitteet esitetään erosopimukseen liittyvässä poliittisessa julistuksessa⁴, jäljempänä 'poliittinen julistus'. Poliittisella julistuksella vahvistetaan parametrit kauppa- ja talousyhteistyötä

³ EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7.

⁴ EUVL C 34, 31.1.2020, s. 1.

koskevalle kunnianhimoiselle, laajalle, syvälle ja joustavalle kumppanuudelle, jonka keskiössä on kattava ja tasapainoinen vapaakauppasopimus, sekä lainvalvonnan ja rikosoikeuden, ulkopoliitiikan, turvallisuuden ja puolustuksen ja niihin liittyvien alojen yhteistyölle.

- 6) Erosopimuksen 184 artiklassa määrätään, että unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta pyrkivät parhaansa mukaan ja vilpittömässä mielessä sekä toistensa oikeusjärjestyksiä täysin kunnioittaen käymään nopeasti tarvittavat neuvottelut sopimuksista, jotka koskevat osapuolten tulevaa suhdetta ja joita tarkoitetaan poliittisessa julistuksessa, sekä toteuttamaan asianmukaiset menettelyt kyseisten sopimusten ratifioimiseksi ja tekemiseksi ja näin varmistamaan, että kyseisiä sopimuksia sovelletaan mahdollisuuksien mukaan siirtymäkauden päättymisestä alkaen.
- 7) Eurooppa-neuvosto vahvisti 13 päivänä joulukuuta 2019 antamissaan päätelmissä haluavansa luoda Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa mahdollisimman läheiset tulevat suhteet noudattaen poliittista julistusta ja aiemmin hyväksytyjä Eurooppa-neuvoston suuntaviivoja sekä muita, erityisesti 25 päivänä marraskuuta 2018 annettuja lausumia ja julistuksia. Eurooppa-neuvosto toisti erityisesti, että tulevien suhteiden Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on perustuttava oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainoon ja varmistettava tasapuoliset toimintaedellytykset. Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota toimittamaan neuvostolle ”ehdotuksen kattavaksi valtuutukseksi, joka koskee tulevaa suhdetta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa, heti tämän erottua”. Eurooppa-neuvosto ilmoitti, että se seuraa neuvotteluja tiiviisti ja hyväksyy tarvittaessa muita yleisiä poliittisia linjauksia.
- 8) Sen vuoksi olisi aloitettava neuvottelut uuden kumppanuuden luomiseksi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa. Komissio olisi nimettävä unionin neuvottelijaksi. Yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevien kysymysten osalta komission olisi käytävä neuvottelut yhteisymmärryksessä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan kanssa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtuutetaan komissio aloittamaan neuvottelut uudesta kumppanuudesta Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa.

2 artikla

Komissio nimetään unionin neuvottelijaksi.

3 artikla

Komissio käy neuvottelut kuullen [erityiskomiteaa] ja liitteessä olevien neuvotteluohjeiden perusteella.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*